Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannecer*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolys & Liebmann*.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 170. Brașov, Vinerĭ, 2 (14) August 1896.

## Voi v'ațĭ făcut'o!

Mare spaimă a băgat „partida poporală“ a catolicilor în tabĕra „liberalilor“ ungurĭ. Guvernul și organele sale și-au pierdut capul cu desĕvêrșire, așa că nu mai sciu cum s'o întórcă și încătrău s'o ia, ca sĕ scape de acéstă „ciumă a liberalismului“.

Fapt este, că „partida poporală“ desvóltă o acțiune, asemenea căreia nu s'a mai pomenit dóră nicĭ-odată din partea vre-unei partide politice unguresci. Chiar și acum, în toiul acestor căldurĭ marĭ, mai că nu trece Duminecă orĭ ḑi de sĕrbătóre, în care acéstă partidă sĕ nu arangeze câte unul, orĭ mai multe meetingurĭ de-odată, când între Slovacĭ, când între Șvabĭ, orĭ Maghiarĭ. Meetingurile sunt de obiceiŭ bine cercetate, fiind conduse aprópe pretutindenea de înșĭ-șĭ corifeii partidei, carĭ prin vorbirĭ entusiaste fac propagandă în favorul ei, declarând rĕsboiŭ pe mórte și viĕță contra „liberalismului“ și contra a tot ce privesce guvernul și partida sa.

A și ajuns astăḑĭ acéstă tînĕră partidă sĕ devină amenințătóre pentru cei cu „liberalismul“ pe căciulă, căcĭ în mai multe comitate ale Ungariei ea ocupă din ḑi în ḑi teren, ba după cum cetim în foile unguresci de astăḑĭ, ea și-a împlântat acum ghiarele chiar și în Budapesta, așa că pentru viitórele alegerĭ de deputațĭ dietalĭ al treilea cerc electoral din capitala ungară își are deja candidatul sĕu cu programul „partidei poporale“.

Lucru de sine înțeles, că în fața acestor împrejurărĭ, guvernul a pus în mișcare întreg aparatul organelor sale de prin comitate, pornind pe tótă linia o gónă în contra „partidei poporale“, cum nu s'a mai pomenit nicĭ-odată față cu o partidă ungurésca; căcĭ, după cum póte nu fără temeiŭ se esprimă ḑiarul acestei partide, „organele oficióse ale Ungariei au suspendat constituția și au decretat statariul liberal, prin care se scóte de sub scutul legilor orĭ-ce cetățén de partida poporală, pe care pentru convingerile sale politice îl stă în liberă voiă orĭ-cărui derbedeiu de pe stradă de a-l ciomăgi“.

Ca sĕ nu mai amintim multe alte apucăturĭ, carĭ în parte sunt cunoscute și cetitorilor noștri, vom aminti numai casul recent de Dumineca trecută, când „partida poporală“ a arangiat în trei localitățĭ deosebite ale Ungariei câte un meeting. Unul dintre acestea s'a ținut în liniște, pe când celelalte două meetingurĭ, carĭ au fost convocate în același mod, pe basa aceleiașĭ legĭ și cu observarea acelorașĭ formalitățĭ, au fost în momentul din urmă oprite prin forță brutală, ba pentru disolvarea meetingului din Kőszeg, în comitatul Vas, unde era sĕ presideze contele Francisc Eszterhazy, se adusese și un regiment de ostașĭ.

Nu intrăm în amĕnuntele acestor mĕsurĭ de forță brutală, prin carĭ guvernul și organele sale vor sĕ suprime libertatea de acțiune a unui partid, ci ne mărginim numai a constata, că aḑĭ se găsesce și o partidă maghiară, care simte ce va sĕ ḑică „libertatea“, cu care se guvernéză aḑĭ cetățenii acestui stat, — e acea faimósă „libertate“, la care cu câțĭ-va anĭ înainte de asta se provocau înșĭ-șĭ corifeii de aḑĭ ai „partidei poporale“ pentru de-a dovedi, veḑĭ Dómne, ce fericite sunt popórele nemaghiare de sub stăpânirea ungurésca. Aceiașĭ ómenĭ, aceiașĭ conducĕtorĭ ai partidei poporale, carĭ înainte priviau în liniște la mĕsurile brutale și volnice aplicate în contra libertății de acțiune a cetățenilor nemaghiarĭ, aḑĭ țipă și se vaetă, că „guvernul prin organele sale împinge poporul pe calea rĕsvrĕtirei, a ilegalității și a revoluțiunei.“

Au dreptate sĕ se plângă, dér nu trebue sĕ-șĭ uite nicĭ de aceea, că ei înșĭ-șĭ au contribuit la aceste stărĭ de lucrurĭ prin faptul, că au tolerat sĕ se dea curs liber față cu cetățenii de altă rassă ilegalităților și volniciilor, carĭ acum s'au prefăcut în obiceiŭ și nu se mai pot împedeca ușor.

Răbdațĭ, căcĭ voi v'ațĭ făcut'o!

Nouĕ ne rĕmâne de-ocamdată sĕ tragem învĕțătura, că, décă nicĭ chiar o partidă maghiară nu póte sĕ-șĭ prepare calea unei libere acțiunĭ pentru viitórele alegerĭ de deputațĭ dietalĭ, cu atât mai puțin ar pute fi vorba de-o liberă manifestare a convingerilor politice din partea unei partide politice maghiare.

De altmintrelea ni s'a spus când cu oprirea conferenței nóstre naționale, că partide naționale nemaghiare nicĭ că vor mai fi în viitor tolerate.

## Congrua — subjugare.

In numerii 145, 146 și 147 din a. c. ai „*Gazetei Transilvaniei*“, un preot român greco-catolic a publicat o seriă de articulĭ importanțĭ, în care a' arătat marele pericul, ce amenință biserica și némul nostru prin intenționata viitóre salarisare a preoțimei de ambe confesiunile, din partea stăpânirei unguresci.

Cătră finea acelor articulĭ autorul lor conjură clerul sĕ se adune într'o conferență, orĭ în gremiul Diecesei, orĭ airea, la care sĕ ia parte câte un protopop și preot din fiă care tract. Scopul conferenței ar fi sĕ se desbată causa în principiu, sĕ se constate, décă Congrua póte aduce vre-un folos bisericei și națiunei, și décă se póte ea primi așa cum ni se îmbie, adecă din partea guvernului. Se dă tot-odată espresiune speranței, că inteligența română mirénă va sta în ajutor; se va pune în fruntea poporului și va căuta mijlóce și modalitățĭ de-a ușura sórtea preoților noștri, și de a-i feri de cursele ce li-se întind astăḑĭ din partea celor ce vor sĕ-i facă slugile guvernului. Apoi încheie ḑicênd:

„Congrua pe calea croită nu ne trebue, pentru-că ce folos că vom dobêndi tótă lumea, décă vom pierde libertatea și independența clerului și bisericei, și ne vom despărți de cătră scumpul nostru popor, cu care dimpreună ni-am amestecat sute de anĭ lacrimile și suspinele“.

De când s'au publicat aceștĭ articulĭ sunt aprópe trei sĕptĕmânĭ, dér n'am cetit și n'am auḑit nicăirĭ, ca sĕ se fi ridicat măcar un singur glas din sînul clerului nostru în fața pericolului semnalat. O apatică liniște domnesce atât în jos cât și în sus la cei dela cârma năii bisericei. Ba până și organul bisericesc din Blaș, prefăcêndu-se că n'aude, nu vede, tace înfundat, și nicĭ măcar atâta ostenélă nu și-au luat clarisimii lui redactorĭ, ca ținênd sémă de neliniștea ce domnesce în cler și popor, sĕ se ocupe și ei măcar cât de puțin cu cele ce le-a scris un preot român greco-catolic; orĭ independent acésta sĕ-șĭ fi dat mai pe larg părerea în grava întrebare, de care e vorba.

Un trist simptom este acéstă tăcere, dér și mai trist e, când suntem osêndițĭ a constata ḑilnic, cum clerul nostru este lăsat pradă fluc-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Paul Bourget.

## Etatea Amorului.

Traducere de *I. S. Spartali.*

(Urmare.)

Ce sĕ rĕspund? Și étă cum un simplu reporter al „*Bulevardului*“ se găsia séra la ceasurile cincĭ, instalat la o masă de ceai în marele salon al unui castel unde, de sigur, nu călcase încă nicĭ un alt ḑiarist, presintat bĕtrânei marchise de Proby, la care Maestrul se găsea în visită, ca un tinĕr poet și romancier cu viitor; întrebat de acéstă amabilă aristocrată cu pĕr alb despre pretinsele lui lucrărĭ și rĕspunḑênd minciunĭ silite, cu o roșéță în obraz pe care buna damă a trebuit s'o ia drept o naivă timiditate. Și, ca și cum ar fi fost un geniu rĕu, care sĕ înmulțéscă îndemnurile la fapte rele în unele momente, étă că cele două tinere, pe carĭ le vĕḑusem adineaorĭ ejind, se 'ntorceau acum în mijlocul acestei visite neprevĕḑute. Ah! Interviewul meu cu marele om despre *etatea iubirei*, ce comentar viu avusei îndată, și cum se lumina totul de discursurile scriitorului îmbĕtrânit când vorbea una și alta cu una din tinerele carĭ intraseră! Era o tînĕră ca de două-ḑecĭ de anĭ póte — o domnișóră de Russaie — décă am auḑit bine numele sĕu. Copila acésta era destul de 'naltă, cu un obraz cam lung pe care'l luminau doi ochĭ fórte negri și prea dulcĭ, plinĭ de un foc ciudat și carĭ se pironiau pe om și mai ciudat. Fata acésta sĕmĕna fórte mult cu portretul din Salonul pătrat din Louvre, atribuit lui Francia, și care e cunoscut sub numele de *Omul Negru*, din causa colórei posomorîte a vestmĕntului și a glugei. Buzele și nările îi tremurau de aceeașĭ nervositate stăpânită, de aceleașĭ frigurĭ înfrênate, carĭ dau acestui portret un caracter așa de isbitor, și nu trecuse nicĭ un sfert de ceas și și ghicisem, după cum se uita ea la Fauchery și după cum îl asculta, ce interes pasionat îi inspira bĕtrânul Maiestru. Când vorbea el, ea părea cuprinsă întrégă de atențiunea în care se adâncea. Când îi vorbea ea, simțiam că'i tremura vocea, și el, gloriosul scriitor, saturat de succes, sleit de muncă, părea, de când era în radiarea acestei naive idolatrii, că'șĭ regăsise tótă vioiciunea, tótă elasticitatea de impresiune care este grația suverană a tinereței chiar!

„Înțeleg pentru-ce cita el pe Goethe adineaorĭ și pe fata din Marienbad“, mĕ gândeam în mine riḑênd, pe când mĕ întorceam la Nemours: „Se gândea la dênsul chiar. E inamorat de mititica aceea și ea îl iubesce. O sĕ auḑim în curênd, că o ia de nevastă. Iată o căsĕtoriă despre care se vor scrie multe, și când va afla nenea Pascal, că am fost de față la logodna lor!... De-ocamdată, sĕ ne gândim la interview! Cum are sĕ se mire Fauchery când îl va ceti poimâne în ḑiar? Nu e tocmai corect lucru... Dér ce rĕu îi fac? Dér de! lupta pentru viĕță!...“

Îmĭ aduc aminte. Cu astfel de raționamente mĕ sileam sĕ năbușesc glasul care 'mĭ striga în mine:

„Tu nu ai dreptul sĕ așternĭ pe hârtiă și sĕ daĭ publicului ceea ce țĭ-a spus scriitorul acesta mare, care a credut când te-a primit că ești un poet ér nu un reporter“.

Auḑiam însĕ și vocea redactorului-șef: — „Nu ai sĕ isbutescĭ!“ — Și vocea acésta, cu rușine o mĕrturisesc, birui, mai cu sémă că era vorba sĕ-mĭ omor séra cum așĭ pute mai bine. Adevĕrul este, că sosisem în Nemours prea târḑiu ca sĕ mai pot lua trenul care sĕ mĕ lase în Paris la ceasul prânḑului. Mi-se dăduse la căroiumă o cameră fórte curată și fórte liniscită.

Mĕ gândeam:

„Aci am sĕ pot sĕ scriŭ“, și, până sĕ mĕ culc, îmĭ trecui timpul a compune bucata care trebuia sĕ deschidă ancheta mea. Scrisei acolo, sub impresia viuă a tot ce vĕḑusem și simțisem în după-amiaḑa aceea: nu lipsia nimic: călĕtoria mea și sosirea la castel, castelul cochet, o clădire din veacul al opt-spre ḑecelea, cu copacii luĭ și cu aleele cu pomĭ tunșĭ, — salonul măiestriĭ și chiar măiestrul — și vorbele lui — și ceaiul dela sfîrșit, — și zîmbetul romancierului îmbĕtrânit în cercul sĕu de prietene, bĕtrâne și tinere, — nimic nu lipsea decât o glumă la sfîrșit. „Am sĕ'o găsesc mâne“, îmĭ ḑisei în gând, și, — așa e natura literară — mĕ culcai cu sentimentul că'mĭ făcusem datoria! Scrisesem și simțiam bine, sub pretextul unui interview, cea mai bună pagină a mea de roman.

(Va urma.)

ıaţiunilor politicei vrăşmaşe a stăânirei în acéstă mare şi capitală əstiune pentru biserica nóstră străıoşéscă. Din turburéla nedumeririi ıimilor şi din încurcala tot mai păubitóre a minţilor, resultă o totală esconcentrare în rêndurile nóstre, essimismul cresce vĕḑênd cu ochii, ı la seria neajunsurilor şi nenorociilor, ce ne apasă, se adauge acum ı contagiósa bólă a despreţuirei ceɔr mai marĭ şi mai vitale interese, meninţate prin uneltirile celor dela ârma statului şi prin propria nóstră ıepăsare culpabilă.

Periculul imens pentru biserica ı naţiunea nóstră, ce se cuprinde n Congrua contemplată de guvern, ıbia décă ar avé păreche în legioıul de legĭ şi ordinaţiunĭ, cu carĭ ıuntem guvernaţı dela 1867 încóce. N'are omul nevoie de o deosebită ɔĕtrundere politică pentru-ca sĕ védă, ;ă aievea aicĭ nu se tractéză şi nu ıe ţintesce la mai puţin, decât — ɔonscient şi direct — la subjugarea desăvêrşită a bisericei române, prin ·ăpirea libertăţii şi independenţei ɔlerului ei.

Las'că şi până acum preoţimea ıóstră fără deosebire de confesiune ;ı rang, a fost şi este prea adese-orĭ əxpusă influenţelor străine de chiămarea şi datorinţa ei în mijlocul poporului. Dér décă guvernului îi va succede a ne da lovitura ce ni-o pregătesce prin Congruă, atuncĭ la influinţele străine se va adauge şi cutezata operă a adversarului de-a corumpe până la cele din urmă limite simţul naţional, de a-ne ruina prin noi înşi-ne şi de a ne pregăti astfel pe-o cale mai repede desnaţionalisarea, ér prin desnaţionalisare: mormêntul esistenţei nóstre ca naţiune.

Teoria funcţionarismului salarisat din partea statului, a fost totdéuna şi este şi aḑĭ una dintre cele mai puternice arme în mâna celor, carĭ militéză pentru omnipotenţa statului.

Mai ales la noi după praxa dominantă, léfa funcţionarului de stat forméză cătuşa, prin care i-se légă cu desĕvêrşire orĭ-ce liberă mişcare.

Acéstă posiţie dependentă şi umilită se va crea şi preoţimei nóstre, întroducêndu-se Congrua guvernului. Şi e lucru fórte firesc. Din momentul, în care preotul român va deveni un organ susţinut şi întreţinut din partea statului, el se va coborî din înălţimea altarului românesc la trépta umilită de sluşbaş ordinar al unui guvern, care ţintesce direct la desnaţionalisarea poporului sĕu credincios.

Voiţĭ un esemplu? Priviţĭ la mica Bucovină. Clerul român din acéstă ţerişóră mult cercată este aḑĭ înjugată politicesce guvernului din Viena, care îl salariséză, şi numai cu durere observăm, că în germanisarea acestei provincii, mare rol a jucat însu-şĭ clerul român.

Dér sĕ nu mergem tocmai în Bucovina, sĕ rĕmânem aci la noi. Nu vedem óre cum demnitarii noştri bisericescĭ salarisaţĭ mai mult séu mai puţin din partea statului, sunt vecĭnic şicanaţĭ şi ameninţaţĭ cu detragerea salarului, décă nu se conforméză şi supun orbesce dorinţelor şi tendinţelor stăpânirii? Dela 1865 încóce puterea esecutivă a statului nu şĭ-a dat óre pururea silinţă de a-şĭ esecuta intenţiunile ei perfide şi duşmane limbei şi naţionalităţii nóstre, chiar prin anumiţĭ demnitarĭ eclesiasticĭ? Trecem peste probe şi lăsăm altora mai competenţi întrebarea, décă acésta i-a succes, orĭ nu.

Revenind asupra cestiunei, cine va risca a contraḑice, că décă se va introduce Congrua aşa cum doresc şi voesc căpeteniile din Budapesta, întrégă preoţimea nóstră, dela archiereu şi până la cel din urmă capelan, va deveni o gardă falnică de funcţionarĭ ai statului, gardă umilită şi supusă capriciilor sistemului de guvernare, sub care gem aḑĭ tóte popórele nemaghiare din acest stat?!

Óre dóră mai póte fi vorbă, că cel ce-ţĭ dă hrana, va sci sĕ-ţĭ dea şi de lucru, ér lucrul acesta numai românesc şi binefăcĕtor esistenţii şi prosperării nemului şi bisericei nóstre nu va puté sĕ fiă? Vom asista atuncĭ la sfăşietorul spectacol de a vedé cum preoţii românĭ se vor întrece — cum se întrec aḑĭ cei mai mulţĭ funcţionarĭ — în aducerea de serviţii „patriotice“ stăpânitorilor, în câştigarea de „merite“ prin acţiunĭ şi fapte neromânescĭ. O nóuă şi cea mai primejdiósă rană se va deschide atuncĭ pe corpul naţiunei, *rana funcţionarismului bisericesc.*

Cine nu vede grozavul pericul, ce zace în acéstă politică destructivă a guvernului?

Tăcerea clerului român, nepăsarea şi apatia lui în acésta mare şi gravă cestiune, póte sĕ devină fatală independenţii sale şi bisericei române, décă nu va fi întreruptă de-o puternică manifestaţiune în contra uneltirilor ce tind la totala subjugare a acestui cler.

Dér nu numai clerul, ci întreg poporul credincios are sfânta datorinţă de a-'şĭ ridica vocea, căcĭ este în pericul mai mult decât independenţa clerului: e în pericul independenţa bisericei nóstre şi caracterul ei naţional român.

Un cleric.

## Fóia germană despre sistemul electoral ungar.

Fóia creştină „*Das Volk*“ din Berlin aduce un articol detaılat despre sistemul electoral din Ungaria, scris de un corespondent al sĕu, care de present călĕtoresce prin Ungaria, tocmai cu intenţiunea de a studia stările pe la noi.

Estragem din acest articol interesant şi caracteristic, următórele pasagii:

„Este mai pe sus de orĭ ce îndoială, că Ungaria posede cel mai rĕu sistem electoral dintre tóte ţerile cu alegerĭ parlamentare.

„Casa de sus (casa magnaţilor) ca şi cea din Prusia nu se compune dintr'un numĕr stabilit odată pentru totdéuna de membrii. De present e numĕrul membrilor 395. Majoritatea se compune din aşa numiţii magnaţĭ, începênd dela baron până la rangul de principe. Fiă-care magnat majorén are drept la un loc în casa magnaţilor, décă plătesce cel puţin 3000 fl. dare de pămênt. Fiă-care Jidan, care scóte pe iubitul sĕu deaprópe din moşiă, póte aspira la un loc în casa magnaţilor, décă devine baron, *ceea-ce nu arare-orĭ se întêmplă*“.

Corespondentul ḑiarului berlines trece apoi la „alagerile libere“ pentru casa deputaţilor. Aicĭ descrie pe larg anomaliile cu dările de venit şi pămênt, inegalitatea şi abusurile carĭ se comit sistematice la stabilirea censului, şi desvălesce tendinţele ascunse, urmărite de guvern la arondarea cercurilor electorale.

„Inteligenţii sunt în Ungaria agenţii născuţĭ ai guvernului, nu fiind-că ar voi, ci fiind-că sunt necesitaţĭ sĕ fiă. E vai de acel invĕţător, oficiant etc., care ar cuteza sĕ voteze cu candidatul oposiţional.“

„Micul proprietar, meseriaşul şi micul industriaş, cu un cuvênt „*omul mic*“ (der kleine Mann) şi mai ales uvrierul sunt eschişĭ din dreptul electoral“.

„**Guvernul guvernéză cu Jidanii pentru Jidanĭ!**“

Dupa aceste trece corespondentul german la diferitele partide din Ungaria şi dintre tóte numai dela *partidul poporal* aştéptă o lege electorală echitabilă, prin care şi-ar puté recâştiga creştinii şi naţionalităţile acea importanţă în conducerea afacerilor ţĕrii, care le compete.

Se face decĭ lumină. Incepe străinătatea se vadă în colorile adevĕrate mult lăudatul constituţionalism din Ungaria.

Aşa se vede, că guvernul unguresc încă e pe sfêrşite cu politica de struţ.

## Visiunĭ şi halucinaţiunĭ.

*Francisc Kossuth*, fiiul „martirului sânt“ dela Turin şi actualul prim-colaborator la ḑiarul ultra-maghiar „*Egyetértés*“ debutéză din când în când cu câte un articol politic, despre care el însuşĭ crede, că e scris cu atâta aplomb, încât, décă nu altceva, cel puţin trebue sĕ misce din loc osia globului maghiar şi sĕ impună în mod teribil strĕinĕtăţii. La aceea însĕ nicĭ nu se gândesce odrasla „guvernorului maghiar din 48“, că până acuma în articolii sĕi omul nicĭ-odată n'a putut vedé alta, decât idei scrintite, şoviniste şi peste tot fórte înrudite cu ideile ḑiariştilor de rênd: Taiteles, Bloch, Silberstein etc. etc. „Maghiarĭ neaoşĭ“, carĭ se pot mândri astăḑĭ cu conducerea vieţii politice din Ungaria.

Indrugă d-l Kossuth la vorbe fără de nicĭ un rost, erupe câte-odată în suspine sentimentele la adresa „trecutului glorios“ al Maghiarilor, şi nu se sfiesce de-a produce adese-orĭ date false şi perverse nevrednice de un „pretendent cinstit şi leal“, pentru de-a dovedi adevĕrătatea a câte unui neadevĕr cras.

Ca un specimen de creaţiune ḑiaristică a esaltatului „pretendent“ póte servi şi articolul sĕu publicat în numĕrul de ierĭ al lui „Egyetértés“ — articol, care furnică de contraḑicerĭ, espectorărĭ, palavre, absurdităţĭ şi minciunĭ. Că le scrie acestea fiiul „martirului“, consciu séu inconsciu de starea lucrurilor — nu impórtă; destul că el cutéză a ieşi în publicitate cu ele, şi acésta deja îl timbréză ca pe un fanfaron şi barlechin politic, care nicĭ-odată nu póte representa o direcţiă seriósă şi prudentă.

De altmintrelea citām acele pasagii din articolul „*Conceptele străinĕtăţii despre noi*“ subscris de el carĭ îl pot caracterisa mai mult. Étă-le:

A fost un timp, când naţiunea maghiară a dat nascere la cele mai marĭ simpatii în întrégă lumea. Poporaţiunea celor două continente l'a primit cu frenetică însufleţire pe representantul libertăţii şi independenţei maghiare; sute de mii îl ascultau entusiasmaţĭ şi încântaţĭ, cum îşĭ apĕra dreptul patriei sale destinaţiunea naţiunei sale: de-a trăi, înflori şi de-a crea un stat.

(Frumos! Adecă Kossuth Ferko îi face de minciună pe Maghiarii *milenarĭ*, — carĭ ḑic că statul ungar e creat de o miiă de anĭ, — susţiind, că singur tatăl sĕu a luptat pentru „crearea statului“. — R.)

Mai târḑiu Maghiarul a negoţiat, şi a început a-se lăţi credinţa, că a câştigat, pentru ceea-ce s'a luptat. Se aude despre guvernul maghiar, despre miniştri maghiarĭ, şi cu tóte acestea strĕinĕtatea nu cunósce pe altul, decât pe *împĕratul austriac.* Acesta este titlul domnitorului nostru înaintea opiniunei publice din lume; cu acest titlu îl numesce fiă-care om cult, întrégă lumea, când vorbesce despre el. Póte avé şi are alt titlu oficios, dér înaintea opiniunei publice a lumei el e împĕrat austriac, scurt şi precis, şi nimic mai mult. In ce stare se află decĭ Ungaria aceea; ce şi-a eluptat, cu ce s'a mulţămit, în ce raport póte sta cu Austria, cum póte fi ea stat, décă lipsesce cu totul din societatea statelor?

(Aci par'ca ar voi sĕ mirósă a revoluţiă! — R.)

După-ce ridică Kossuth tânguirĭ contra delegaţiunilor, şi povestesce un episod din viéţa sa trecută, numindu-se pe sine „*espatriat*“; începe a espune momentele, carĭ îl supĕră mai mult pe Maghiar. Intre acelea amintesce cu ipocrisiă şi pe următórele:

Pe lângă acestea îl mai supĕră pe om şi aceea, că Maghiarul a încetat a sta înaintea lumei ca o naţiune, care luptă pentru libertate şi e entusiasmat pentru libertate; ci el stă ca o naţiune, care pe pămêntul sĕu propriu (!!) asupresce naţionalităţile de altă limbă. De ḑecĭ de anĭ lăţesc astfel de idei *agitatorii naţionalişti* prin pressa lumei, cu o perseveranţă şi desteritate de necreḑut, şi machinaţiunile lor şi defăimările, scóse din aer, picurând neîncetat pe opiniunea publică, au deschis o strungă pentru concepte false.

In statele unite nord-americane tóte afacerile se pórtă în limba englesă, deşi New-York-ul este al doilea oraş german din lume. Pentru acésta nimenĭ nu acusă Statele unite, că ar asupri pe cei de limbă străină. Maghiarul, însĕ, cu tóte că a *permis* (*!!*) naţionalităţilor străine sĕ esiste o miiă de anĭ, le-a acceptat (??) limba în afacerile oficiose, le-a permis desvoltarea, le-a dat (??) tóte drepturile, pe care le posede el însu-şĭ; cu tóte acestea Maghiarul e asupritor!

Inzădar esplică acum omul, că Maghiarul nu asupresce pe nimenĭ; inzădar espune, că până acolo ne-a mers toleranţa şi marinimositatea, încât am lăsat sĕ fiă ocupate părţĭ întregĭ din ţéra nóstra de către imigraţĭ. In zădar esplică omul, că naţionalităţile de limbĭ străine în cea mai mare parte sunt popóre imigrate, şi coloniste.

Inşirând aci popórele „imigrate“, despre Românĭ susţine următórele minciunĭ cornurate:

*Valahii s'au strecurat din secolul XIII încóce pe încetul din Thracia şi Macedonia pe munţii Ardealului, şi de acolo pe câmpii, şi după alungarea Turcilor au ajuns şi prin ţinutul Tisei şi al Mureşului.*

Apoi finesce astfel:

Ce ar ḑice Statele unite nord-americane, décă elementele de diferite naţionalităţĭ imigrate nu s'ar mulţămi cu aceea, ca sĕ guste drepturile cetăţenilor americanĭ într'o formă cu indigenii, ci ar pretinde drepturĭ separate din punctul de vedere al limbei şi naţionalităţii lor? Nu ar judeca-o acésta orĭ-care cetăţén american ca o absurditate? — şi noi, nu numai că nu o ţinem de absurditate, ci o *tolerăm bucuroşĭ, din inimă, o tolerăm frăţesce* (*!!*); cu tóte acestea noi suntem asupritorii, noi stăm înaintea lumii cu renumele acesta; acéstă defăimare încă trebue s'o combatem atuncĭ, când ne vom sili a esplica şi a espune aceea, că ce a pretins Maghiarul odinióră, şi cu ce s'a mulţămit acum?

## SCIRILE ḐILEI.

— 1 [13] August.

**Erăşĭ cestiunea monumentului lui Petöfi.** „Pest. Ll.“ de astăḑĭ escusă procederea ministrului de interne Perczel în cestiunea neaprobărei celor 1000 fl., pe carĭ comitatul Têrnavei marĭ îi votase pentru statua lui Petöfi. Numitul ḑiar declară, că ministrul Perczel de aceea n'a putut aproba hotărîrea comitatului, pentru că a fost legată de condiţiunea, ca la rêndul sĕu şi statul sĕ contribue la ridicarea monumentului pentru profesorul săsesc Albert, şi apoi bine se scie, că Albert a fost întotdéuna un duşman de mórte al maghiarismului şi că în 1848 a luptat contra Maghiarilor.

—o—

**Proiect de lege pentru restituirea cehurilor (ţechiurilor).** Guvernul Germaniei a lucrat un proiect de lege, menit a face reforme de sensaţiă în lumea industrială. Prin proiectul acesta se decretéză *restituirea cehurilor* (corporaţiunilor de meşteşugarĭ) faţă cu 76 de măestrii diferite. Eserciarea acestor măestrii va fi permisă numai măestrilor, carĭ vor face parte din ceh, ér întrarea în ceh este condiţionată dela probarea *cualificaţiunei.* E interesantă motivarea acestui proiect de lege. In ea se ḑice, că prin legea industrială din 1861, basată pe principii liberale, industria nu

numai că nu s'a desvoltat, dér din contră a stagnat și a dat chiar îndĕrĕt. Mulțî ómenî, carî n'au învĕțat nicî-odată măestria, dispunênd de parale, își deschid prăvălii și ateliere de lucru și fac ei pe primul meșteșugar, pe când adevĕrății măestri sunt paralisațî și aduși în cea mai mare strîmtóre din partea capitaliștilor. Din causa acésta guvernul în interesul industriașilor a hotărît sĕ presente camerei noul sĕu proiect privitor la restituirea cehurilor de odinióră.

—o—

**Petrecere în Brașov.** Aflăm, că tinerimea academică română din loc a hotărît se arangeze Sâmbătă, în 10 (22) August, o petrecere românéscă în Brașov, cu care ocasiune corul tinerimei nóstre academice va esecuta mai multe cântărî. Suntem sigurî, că scirea acésta va fi primită cu bucuriă, mai ales, că în orașul nostru n'am avut de mult astfel de petrecerî, ér în special petrecerile arangiate de tinerimea nóstră academică au fost întotdéuna între cele mai animate și bine cercetate, cum va fi, de sigur și în anul acesta.

—o—

**Incendiu mare.** Alaltăerî după amédĭ, un incendiu violent a isbucnit în centrul orașului Alexandria (România). Ajutat de un vênt puternic, focul s'a întins cu repedĭciune și flacările au cuprins mai tóte locuințele vecine. Pompierii orașului, fiind în imposibilitate de a puté localisa incendiul care luase proporțiunî considerabile, s'a telegrafat imediat pentru a se cere ajutor orașelor Roșiorî, Zimnicea și Turnu-Măgurele. La órele 3 din nópte (scrie „Ep.") au sosit pompierii din Măgurele și o companiă de infanteriă pentru a da ajutor, focul se întinsese colosal și distrusese peste 100 de case. Erî diminéță incendiul nu era încă localisat și prefectul județului a cerut telegrafic ajutorul pompierilor din Slatina și Pitești. *Au ars cu desĕvêrșire peste 200 de case*, pătule, magazii cu bucate: deposite de nutreț și grajdurî cu animale. Intreg orașul este îngrozit de acest sinistru.

—o—

**Colera în Egipt.** In 11 și 12 n. c. s'au ivit în Egipt 268 îmbolnăvirî de coleră și 322 decese. Dela ivirea colerei în Egipt s'au îmbolnăvit 16.866 și 13,956 ómenî au murit.

—o—

**Timpul în Europa.** Pe unele locurî timpul e ploios. Mai mare căldură se anunță din Atena: 30·1°, mai rĕcoros e timpul în Hernösand: 11·4°. In Viena: 17·3°, în Roma: 24·3°, în Paris: 14·9°, în Berlin: 15·3°, în Petersburg: 13·0°, în Sofia: 20·1° în Constantinopol: 27·5°, în Budapesta: 16·8°. Se prevestesce timp ploios și rĕcoros.

—o—

**Medicament în contra bólei de porcĭ.** Din Hodmezövásárhely se scrie, că veterinarului Stefan Balla i-ar fi succes de-a afla un medicament sigur pentru vindecarea bólei de porcĭ, ce graséză astădĭ în dimensiunĭ atât de marĭ în Ungaria. El a făcut mai multe încercărĭ în Hodmezövásárhely, unde a vindecat sute de porcĭ cu medicamentul sĕu. In urma acésta Balla, care este veterinarul acelui oraș, a și cerut dela ministeriu patentă asupra medicamentului aflat de el.

---

## Programul

**adunării generale, ce va ține „Asociațiunea Transilvană" la 27 și 28 August n. c. în Lugoșiu.**

I. Mercurĭ, 14 (26) August 1896: *a)* Primirea óspeților la gara căii ferate, la tóte trenurile. *b)* Óspeții carĭ sosesc cu trăsure, sunt poftițĭ a descăleca la hotelul „Concordia", unde biroul permanent al comitetului arangiator va da deslușirile de lipsă. *c)* La 8 óre séra convenire socială în grădina „Concordia".

II. Joi, în 15 (27) August 1896: *a)* Convenirea la 8 óre a. m. la hotelul „Concordia". *b)* La 8½ óre a. m. participare la serviciul divin în ambele bisericĭ din loc. Cântările liturgice le vor esecuta corurile respectivelor bisericĭ. *c)* Ședința I-a a adunării generale la 11 óre a. m. în sala mare a comitatului. *d)* La 5 óre p. m. participare la „Rugă", sĕrbarea chramului bisericei ort. române în curtea bisericii și în grădina „Concordia"." *e)* La órele 7 séra emularea corurilor române pentru premiile lugoșenilor în curtea bisericei gr. or. și grădina otelului „Concordia". Programul special se va disbribui cu ocasiunea emulării. Pentru aducerea judecății asupra producțiunilor corurilor emulante se va compune un juriu din ómenii de specialitate ai Românilor presențĭ. Juriul va împărtăși premiile și afară de acele fiă-care cor va primi liste commemorative pentru conlucrarea la acéstă emulare. *f)* Continuarea „Rugei".

III. Vinerĭ, 16 (28) August 1896: *a)* Convenirile la 8 óre a. m. în otelul „Concordia". *b)* La 8¼ óre a. m. participarea la părăstasul pentru rĕposatul George Barițiu în biserica catedrală gr. cat. *c)* Ședința II a adunării generale în sala mare a comitatului, la 10 óre a. m. *d)* La 2 óre p. m. Banchet în grădina otelului „Concordia". *e)* La 7 óre séra Concert împreunat cu representațiune teatrală în teatrul din Lugoșiu. *f)* La 9 óre séra petrecere de joc, în sala otelului, „Regele Ungariei".

IV. Sâmbătă, 17 (29) August 1896: Escursiunĭ eventual la Băile Erculane, Orșova, Ada-Kaleh, Pórta de fer etc. *Ospeții carĭ voiesc a lua parte la escursiune*, sunt rugațĭ a se insinua până în 23 August st. n. la adresa d-lui adv. *Coriolan Bredicean*, în Lugoșiu.

NB: *a)* Despre detailurile acestui program se va tipări un conspect detailat.

*b)* Pentru esecutarea acestui program s'a constituit un comitet de 45 membrii.

*c)* Cu eventuale informațiunĭ va servi un birou permanent, care va funcționa dela 25 August st. n. în otelul „Concordia" Nr. 15.

*d)* Programe separate se vor distribui în biroul permanent și la cassă.

*e)* Toțĭ domnii, carĭ voiesc a se folosi de cuartirele, ce stau la disposiția comitetului arangiator, din nou sunt rugațĭ, ca în înțelesul avisului deja publicat, până în 20 August st. n. sĕ se insinue la d-l Dr. *Iacob Maior*, președintele secțiunei de încuartirare.

*Lugoșiu*, 10 August 1896.

Pentru comitetul aranjator:
**Dr. Isidor Pop,**
secretar general.

---

**Catulle Mendès.**

*Din cântecele Franciei.*

## Pietrile de pe drum.

Numĕr pietrile de pe drum. Cât de multe sunt, și cât de multe au sĕ mai fie! Știu bine lucrul ĕsta, fiind că pe drumul pe care merg, Am mai mers odată, Nu întorcêndu-mĕ, ci ducêndu-mĕ In viéță.

Și numĕr pietrile din marginea drumului!

*

Când am trecut pe lângă piatra asta, Am mințit pe o femeiă tînĕră, Care credea că am s'o iubesc întotdéuna. Eu adĭ sufer de durerile pe carĭ 'i le-am cășunat. Ce amare sunt!

Și eu numĕr pietrile din marginea drumului!

*

Când am trecut pe lângă piatra asta Am refusat prietinului meu celui mai bun Pânea de care avea nevoe pentru călĕtoriă. Fómea, de care sufer eu, este fómea de care a murit el înainte d'a ajunge la han. Ah! ce crudă este fómea mea!

Și numĕr pietrile din marginea drumului!

*

Când am trecut pe lângă piatra asta Am fost insultat de-un om voinic Care mi-a pus mâna pe obraz. Rușinea de care sufer, Este drépta mândriă a acelora carĭ n'au fost insultațĭ fără rĕsbunare. Ah! ce grozavă este!

Și numĕr pietrile din marginea drumului!

*

Când am trecut pe lângă piatra asta Pentru banĭ și pentru glorie, Mĭ-am înjosit geniul care a fost în mine. Desperarea de care sufer Este calmul triumf al acelora, carĭ și-au îndeplinit fără preget misiunea lor pămêntéscă. Ah! ce spăimêntător lucru este!

Și numĕr pietrile din marginea drumului!

*

Sunt misiunĭ cărĭ sunt tradărĭ, sunt misiunĭ carĭ sunt învoirĭ la rĕu, Sunt altele carĭ sunt gemetele sufletelor, cărora li-am refusat cerul, frica cerșitorilor cărora n'am voit sĕ le dau de pomană. Sunt unele așa de cumplit reprobatóre, Incât nu voesc sĕ spun ce'mĭ impută ele!

Și numĕr pietrile din marginea drumului!

*

Sigur însĕ că tot încercând durerile pe carĭ le-am pricinuit. Tot înțelegênd greșelele pe carĭ l-eam făcut, Am sĕ merit în sfîrșit sĕ ajung la piatra din capul drumului, La aceea când, mic copil, nu aveam destuiă putere nicĭ cugetare ca sĕ fiu rĕu altora nicĭ chiar mie. In minutul când eșam din inconsciință, din Inainte-ul, Și atuncĭ va fi Pe urmă-ul.

Și ațunci nu vor mai fi pietre pe marginea drumului.

*I. S. Spartali.*

---

## Literatură.

**Dicționar universal al limbei române,** apărut în Institutul de editură *Ralian și Ignat Samitca* din Craiova, e prima operă românescă de felul acesta, menită a aduce marĭ servicii pentru cunóscerea mai aprofundă a limbei și pentru vulgarisarea culturei elementare. Autorul ei d-l *Lazăr Șăineanu*, doctor în litere, laureat al Universității și al Academiei Române, profesor la școla normală superióră din Bucurescĭ, a voit sĕ pună la disposițiunea publicului un repertoriu de noțiunile generale privitóre la limbă, la biografia, geografia și istoria națională, — materii, carĭ figuréză pentru intâia-óră într'o carte românéscă de-asemenea natură. Dicționarul conține aprópe 1000 pagine pe 2 colóne și în privința esecuțiunei tipografice nu lasă nimic de dorit. Prețul e cât se póte de eftin: un esemplar broșat costă numai 6 lei 50 banĭ séu 3 fl. 10 cr., ér legat peste tot în pânză, cu inscripțiă în negru, costă 3 fl. 60 cr. Se póte procura și dela librăria Ciurcu din Brașov.

*

Din *„Biblioteca pentru toțĭ"*, edată de librăria Carol Müller din Bucurescĭ, au apărut încă următórele volume: Nr. 70: **Legenda Țiganilor**, de *P. Dulfu.* Cu ilustrații originale. — Nr. 71: **Ce este frumsețea** (artele plastice în România între anii 1848—1878), de *I. C. Stăncescu*, director al museului și al școlei naționale de bele-arte din Bucurescĭ. — Nr. 72: **Cugetărĭ asupra poporelor vechĭ** (Egiptul) de *G. T. Buzoianu.* — N-rii 73—74: **Dan**, roman de *A. Vlăhuță.* Partea I. — Nr. 75: **Armonii intime**, de *Alexandru Z. Sihleanu.* — N-rii 76—77 **Dan**, roman de A. Vlăhuță. Partea II (cea din urmă). — Nr. 78: **Ginerile lui Pairier**, de Emile Augier și Jules Sandeau, traducțiă de *Dumitru Stăncescu.* Fiă-care numĕr din acéstă eftină și bine alésă bibliotecă costă 30 banĭ séu 16 cr. De vêndare și la librăria Ciurcu în Brașov.

---

## DIVERSE.

**Premiarea vieții familiare pacĭnice.** Intr'un oraș mic din Anglia, în Dunmow, se află un obiceiu fórte frumos. In fiă-care an, la începutul lunei lui August, părechia căsĕtorită, care a trăit în acel an o viéță mai pacĭnică, capĕtă ca premiu o jumĕtate de slănină. Acest obiceiu datéză din anul 1229. In acel an se întêmplă, că Robert Fitzwalter, vĕdĭu o fată frumósă, de care se și amoresă, și mai târdĭu o luă de soțiă. Baronul se strămută apoi cu locuința la soția sa în comuna Dunmow. După un an dela căsĕtoria acestei părechĭ, baronul se îmbolnăvi și a doua dĭ și muri. Inainte de mórte baronului i-se arătă în vis, că pe părete atârnă o jumĕtate de slănină; atuncĭ el dĭse preotului, ce era lângă dênsul, că binecuvêntarea baronilor Fitzwalter nicĭ când nu va lipsi din comuna Dunmow, décă antistia comunală va da în fiă-care an câte-o jumĕtate de slănină, acelei părechĭ, care a trăit așa pacĭnic, cum a trăit el. De atuncĭ în toțĭ anii s'a făcut acel dar, până ce a fost oprit de Henric al VIII. Obiceiul a fost sistat până pe la mijlocul vécului trecut, când éră șĭ a ajuns în us. In anul acesta au fost premiate trei părechĭ, cu câte o jumĕtate de slănină, dér părechile au sĕ promită sĕrbătoresce, că vor trăi în pace și linisce și de aicĭ încolo.

**Povețele unei mame.** Când călĕtoresc prin țéră persóne marĭ, ca miniștri etc., e obiceiu, ca sĕ li-se facă primire sĕrbătorésca. Cam de comun sunt puse fete tinere îmbrăcate în costume albe, dintre carĭ una întinde óspelui florĭ, ba îi ține chiar și câte-o vorbire. E interesantă descrierea, ce-o face „Figaro" din Paris, cu privire la povețele unei mame, care-șĭ trimise fiica președintelui Republicei francese, Faure, cu ocasiunea călătoriei sale în Britania:

Mama: „Fiica mea, acum se apropie momentul cel mai însĕmnat din viéța ta". — Fiica: (cu sfială): „Sciu, mamă". — Mama: „Dela purtarea ta, de-acum atêrnă póte întrégă fericirea vieței tale." — Fiica: „Da. mamă, deja ni-a spus primarul orașului." — Mama: „Pe tine te-au ales, dintre celelalte fete, ca sĕ sĕvîrșescĭ un lucru delicat." — Fiica: „Sunt gata la orĭ și ce." — Mama: „Președintele repblubicei peste o óră te va sĕruta." — Fiica: (agitată): „D-l Felix Faure în persónă!" — Mama: „Acesta e primul cas, că te sĕrută un bărbat așa destins — cel puțin așa cred că primul cas". — Fiica: „Ițĭ mărturisesc mamă..." Mama: „Intr'un asemenea cas important nu poțĭ rĕmâné fără povețele mamei. Nu-țĭ vorbesc din esperiența propriă, deórece pe mine nicĭ-odată nu m'a sĕrutat un președinte al republicei... Ascultă însĕ povețele din inimă ale mamei, carĭ se baséză pe cunoscințe adevĕrate istorice..." — Fiica (distrasă): „Te ascult, mamă." — Mamă: „Indată ce Felix Faure se apropiă, sĕ ridicĭ florile cât se póte de sus. Atuncĭ el te va îmbrățișa. De te-ar strînge orĭ cât de tare, tu sĕ nu scapĭ florile. In momentul acesta președintele te va sĕruta pe frunte. Nu trebue însĕ sĕ-l sĕruțĭ și tu. După-ce președintele te sĕrută, îĭ recitezĭ seriosă și smerită, vorbirea ce te-am învĕțat. Décă te va întreba, că ce poftescĭ, spune-i, că ordinul de onóre pentru tată tĕu. Acum dute, fiica mea. Eu sunt acum sigură de viitor. O fată, pe care Felix Faure o sĕrută, de sigur se va mărita". — Fiica: „Sperez, că nu după el?" — Mama: „Nu, fiica mea. D-l Faure numai sĕrută, dér nu se însóră... Óra a sunat, du-te!.."

**Șórecii și musica.** Se scie, că șórecii ba și alte animale, se simt atrase de musică. James de Fenell spune, că de câte-orĭ copiiĭ din clasă cântau psalmĭ, mai mulțĭ șórecĭ ieșiau din găurile lor și se plimbau prin clasă. Un oficer, care fusese închis în Bastilă ceruse voie sĕ cânte cu harpa, ca sĕ-i mai tréćă de urît. Cu mirare observă, cum o mulțime de șórecĭ ieșiau la ivélă de câte-orĭ cânta, ba chiar păiangenii își părăseau pânzele și se apropiau cand facea musică; îndată ce înceta, dispăreau cu toții. In „Magazin of Natural History", se spune, că cârmaciul unei corăbii stîrpea șórecii și guzganii atrăgêndu-i cântând cu fluerul, și astfel din trei în trei césurĭ prăpădea câte 20—30 din aceste animale.

**Flueratul.** La noi nu este la modă, ca femeile sé fluere; în America este tocmai contrarul: acolo flueratul e la modă între femei și cu deosebire cu ocasiunea nunteĭor. Astfel la cununia unei domnișóre din New-York, ce s'a măritat acum de curênd, 12 prietine i-au fluerat marșul de nunta. In Anglia încă a ajuns la modă flueratul între femei.

---

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
edactor responsabil **Gregoriu Maior.**

### Cursul la bursa din Viena.

Din 12 August 1896.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . | 122.35 |
| Renta de coróne ung. 4% . . . | 99.50 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 124.— |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 101.60 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis. | 121.80 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . | 97.20 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone. . . | 97.— |
| Imprum. ung. cu premii . . . . | 152.75 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin. | 138.50 |
| Renta de hârtie austr. . . . . | 101 60 |
| Renta de argint austr. . . . . | 101.60 |
| Renta de aur austr. . . . . . | 126.55 |
| Losurĭ din 1860. . . . . . . | 145.50 |
| Acţii de ale Băncei austro-ungară. | 963.— |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit. | 387.75 |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit. | 361.30 |
| Napoleondorĭ. . . . . . . . | 9.50½ |
| Mărcĭ imperiale germane . . . | 58.65 |
| London vista . . . . . . . | 119.75 |
| Paris vista . . . . . . . . | 47.53¾ |
| Rente de coróne austr. 4%. . . | 101.20 |
| Note italiene. . . . . . . | 44.25 |

# Anunciurĭ

## (inserţiuni şi reclame)

**Suntŭ a se adresa subscrisei administraţiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.**

# Avis!

Prenumeraţiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face şi reînoi orĭ şi când dela 1-ma şi 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonaţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arate şi posta ultimă.

**Administraţ. „Gaz. Trans.“**

### Cursul pieţei Braşov.

Din 13 August 1896.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote rom. | Cump. | 9.46 | Vênd. | 9.49 |
| Argint român. | Cump. | 9.43 | Vênd. | 9.46 |
| Napoleon-d'orĭ | Cump. | 9.48 | Vênd. | 9.50 |
| Galbenĭ | Cump. | 5.55 | Vênd. | 5.60 |
| Ruble rusescĭ | Cump. | 127. | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. | 58.30 | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. | 10.60 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | | 100.75 | Vênd. | 101.79 |



# Mersul trenurilor

## pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1896.

### Budapesta — Predeal

| Tren de persón. | Tren accel. | Tren mixt. | Tren de persón. | Tren accel. | | | | Tren de persón. | Tren mixt | Tren accel. | Tren accel. | Tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 10 — | 8.05 | | 8.05 | 2 00 | pl. | Viena . . . | sos. | 1.55 | | 1 55 | 7.20 | 6.20 |
| 8.30 | 2.15 | | 5.45 | 9.15 | | Budapesta | | 7.— | | 7.40 | 1.50 | 8.10 |
| 11.21 | 4.16 | 5.10 | 9.02 | 11.19 | | Szolnok . . | | 3.37 | | 5.31 | 11.44 | 4.28 |
| 1.33 | 5.48 | 8.00 | 11 33 | 12.47 | | P. Ladány . . | | 1.19 | | 3.56 | 10.03 | 2.17 |
| 3.42 | 7.08 | | 1.48 | 2.11 | sos. | Oradea-mare . | pl. | 11.04 | | 2.37 | 8.43 | 11.32 |
| 3.58 | 7.15 | 1.22 | 2.06 | 2.18 | pl. | | sos. | 10.44 | 8.00 | 2.31 | 8.38 | 11.17 |
| 4.38 | 7.43 | 2.19 | 3.03 | 2.50 | | Mezö Telegd . | | 10.07 | 7.10 | 2 01 | 8.11 | 10.42 |
| 5.20 | 8.18 | 3.32 | 3.45 | 3.26 | | Rév . . . . | | 9.30 | 6.13 | 1.34 | 7.46 | 10.08 |
| 5.43 | | 3. 51 | 4 06 | | | Bratca . . . | | 9.10 | 5.38 | | | 9.50 |
| 6.32 | 9.07 | 5.13 | 4.53 | 4.17 | | Ciucia . . . | | 8.32 | 5.49 | 12.52 | 7.08 | 9.19 |
| 7.16 | 9.37 | 6.14 | 5.32 | 4.50 | | B.-Huiedin | | 7.54 | 4.59 | 12.20 | 6.39 | 8.37 |
| 8.07 | | 7.32 | 6.24 | | | Ghârbău . . | | 6.54 | 3.18 | | | 7.37 |
| 8.34 | 10.37 | 8.21 | 6 59 | 5.55 | sos. | Cluşiu . . . | pl. | 6 13 | 2 23 | 11.01 | 5.23 | 7.— |
| 8.49 | Tr. prs. 11.10 | 8.40 | 2.17 | 6.11 | pl. | | sos. | | 5.24 | 10 45 | tr. pers. 4.35 | 6.45 |
| 9.06 | 11.27 | 9.09 | 2.52 | 6.27 | | Apahida . . | | | 5.02 | | 4.03 | 6.27 |
| 10.12 | 12 30 | 10 40 | 4 45 | 7.27 | | Ghiriş . . . | | Tr. expr. | 3.37 | 9.23 | 2.55 | 5.12 |
| 10.42 | 12.57 | 11.25 | 5.39 | 7.50 | | Cucerdea . . | | Bucurest Arad Budapest | 3.06 | 8.49 | 2.25 | 4.33 |
| 11.01 | 1 09 | 11.49 | 6.08 | | | Uiuóra . . . | | | 2.49 | | 2.08 | 4.27 |
| 11.09 | 1.16 | 11.59 | 6.19 | | | Vinţul de sus | | | 2.41 | | 2.00 | 4.20 |
| 11.31 | Tr. expr. | 12.29 | 6.57 | 8.17 | | Aiud . . . | | | 2.17 | 8.23 | 1.38 | 3.59 |
| 11.48 | 11.40 | 12.55 | 7.30 | 8.33 | sos. | Teiuş . . . | pl. | 3.36 | 1.55 | 8.06 | 1.17 | 3.38 |
| 12.05 | 11.55 | 1 30 | | 8.38 | pl. | | sos. | 3.18 | 1.29 | 7.59 | 12 57 | 3.06 |
| 12.33 | | 2.08 | | | | Crăciunel . . | | | 12.55 | | 12.32 | 2.40 |
| 12.47 | | 2.27 | | 9.09 | | Blaşiu . . . | | 2.48 | 12.40 | 7 30 | 11.59 | 2.26 |
| 1.18 | | 3.11 | | | | Micăsasa . . | | | 12.01 | 7.09 | 11.28 | 1.54 |
| 1.34 | 1.00 | 3.31 | | 9.42 | sos. | Copşa-mică . | pl. | 2.15 | 11.41 | 6.56 | 11.10 | 1.35 |
| 2.13 | 1.02 | 3.46 | | 9.44 | pl. | | sos. | 2 12 | 11.14 | 6 54 | 11.05 | 1.01 |
| 2.32 | | 4.08 | | 9.59 | | Mediaş . . . | | | 10.55 | 6.41 | 10.48 | 12.45 |
| 3 04 | 1.39 | 4 45 | | 10.22 | | Elisabetopol . | | 1.40 | 10.21 | 6 20 | 10 18 | 12.16 |
| 3.40 | 2 06 | 5 27 | | 10.51 | | Sighişóra . . | | 1.06 | 9.42 | 5 53 | 9.43 | 11.33 |
| 4.03 | 2 27 | 6 12 | | 11.12 | | Haşfalĕu . . | | 12.52 | 9.12 | 5.32 | 9.19 | 11.16 |
| 5 34 | 3 30 | 7.50 | | 12.26 | | Homorod . . | | 11.54 | 7.45 | 4 27 | 7.38 | 10.03 |
| 6 12 | | 8.37 | | 12.58 | | Agoştonfalva . | | | 7.02 | 3.53 | 7.22 | 9.25 |
| 6.41 | 4.16 | 9.07 | | 1 15 | | Apaţa . . . | | 11 11 | 6.36 | 3.37 | 6.48 | 9.01 |
| 7.16 | | 9.40 | | 1.34 | | Feldióra . . | | | 5.58 | 3 16 | 6 33 | 8.28 |
| 8.— | 5.07 | 10.25 | | 2.09 | sos. | Braşov . . . | pl. | 10.10 | 5.08 | 2.45 | 5.57 | 7.48 |
| 3.55 | 5.14 | 11.— | 6 40 | 2 19 | pl. | | sos. | 10 05 | 5.20 | 2.18 | | 9.08 |
| 4.40 | 5.59 | 12.26 | 7.30 | 3 01 | | Timiş . . . | | 9.39 | 4.14 | 1 42 | 5.20 | 8.28 |
| 5.10 | 6 29 | 1 11 | 8.00 | 3 31 | | Predeal . | | 9.12 | 3.32 | 1.12 | 4.14 | 8.01 |
| 12.00 | 11.25 | 8 30 | 10.05 Sinaia | 9.30 | sos. | Bucurescĭ . . | pl. | 5.35 | 9.15 | 8.35 | 3.32 | 3.15 |

Din 1 Iunie în tótă Joia şi în sărbător. cat. şi or. comunică la Sinaia.

### Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

| Tren mixt | Tren de persón. | Tren de persón. | Tren de persón | | | | Trenu de persón. | Trenu de persón. | Trenu de persón. | Trenu mixtu |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.30 | 8.10 | 3.11 | 10.59 | pl. | Cucerdea . . | sos. | 7.45 | 2.36 | 8.31 | 12.42 |
| 3 19 | 8.51 | 3.52 | 11.40 | | Ludoş . . . | | 7.02 | 1.58 | 7.38 | 9.59 |
| 4 12 | 9.37 | 4.37 | 12.26 | | Cipău . . . | | 6.28 | 1.19 | 6.55 | 11.01 |
| 5.12 | 10.27 | 5.26 | 1.14 | sos. | Oşorhei . . | pl. | 5.34 | 12.25 | 5.50 | 9.54 |
| 5.40 | 10.42 | 5.36 | | pl. | | sos. | | 9.20 | 5.04 | 9.35 |
| 7.14 | 12.16 | 7.14 | | sos. | Regh.-săs. . . | pl. | | 7.54 | 3.30 | 8:05 |

### Ghiriş — Turda

| tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. | | tren de persón. | tren mixt | tren mixt | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 7 33 | 11.— | 5.— | 10.21 | Ghiriş . . . . . . | 5.05 | 10.30 | 3.20 | 9.12 |
| 7.53 | 11.20 | 5-20 | 10.41 | Turda . . . . . . | 4.45 | 10.10 | 3.00 | 8.52 |

### Copşa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraş

| tren de persón. | Tren mixt | tren de persón. | tren mixt | | | | | tren mixt | Tren mixt | tren de persón. | tren de persón. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 2.20 | 4.45 | 11.55 | 7.10 | | pl. | Copşa mică . | sos. | 9.34 | 3.05 | 6.25 | 12.35 |
| 3.57 | 6.35 | 1.25 | 8.50 | 3 13 | | Ocna . . . | | 8.11 | 1 27 | 5.07 | 11.01 |
| 4.19 | 7.01 | 1.48 | 9.15 | 3 39 | sos. | Sibiiu . . . | pl. | 7.44 | 12.57 | 4.40 | 10.30 |
| | 4.34 | | 2.05 | | pl. | | sos. | 7.29 | | | 8.57 |
| | 6.16 | | 3.58 | | | Avrig . . . | | 6.02 | | | 7.16 |
| | 8.42 | | 6.35 | | sos. | Făgăraş . . | pl. | 3.28 | | | 4.30 |

### Simeria (Piski) — Hunedóra

| tren mixt | tren mixt | tren mixt | tren mixt | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.15 | 11.35 | 4.25 | 10.28 | Simeria . . . . . . | 4.50 | 10.25 | 3.10 | 8.34 |
| 6.38 | 11.54 | 4.48 | 10.46 | Cerna. . . . . . . | 4.34 | 10.05 | 2.54 | 8.14 |
| 7.13 | 12 20 | 5.23 | 11.12 | Hunedóra . . . . . | 4.10 | 9.38 | 2.30 | 7.45 |

### Braşov — Zêrneşti

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 8.35 | 4.55 | 4 30 | Braşov . . . . . . | 7.44 | 1.29 | 8 31 |
| 10.28 | 6.36 | 5.49 | Zêrneştĭ . . . . . . | 6.20 | 12.05 | 7 20 |

### Mureş-Ludoş — Bistriţa

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| 4.— | 9.10 | 4.20 | Mureş-Ludoş . . . . | 6.46 | 7.21 | |
| 5 03 | 10.28 | 5.35 | Zau . . . . . . . | 5.49 | 6.24 | |
| 6 48 | 12 41 | | Ţagu-Budatelic . . . | | 4.50 | 9.40 |
| 7 38 | 1.54 | | St. Mihaiu de câmpie . | | 3 44 | 8.46 |
| 8 33 | 3.02 | | Lechinţa . . . . . . | | 2.48 | 7.43 |
| 9 07 | 3 41 | | Ş.-Măghiăruş . . . . | | 2.01 | 6.52 |
| 9.59 | 4 55 | | Bistriţa . . . . . . | | 1.16 | 5.55 |

Numai Lunia comunică. — N. Marţa comunică. — Circulă numai Marţa. — Numai Vinerĕ circulă.

### Arad — Timişóra

| | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 6.20 | 11.25 | 5. | | Arad . . . . . . . | | 10.43 | 3.44 | 10.55 |
| 7.08 | 12.15 | 6.14 | | Vinga . . . . . . | | 9.42 | 3.01 | 10.11 |
| 8.01 | 1.10 | 7.39 | | Timişóra . . . . . | | 8.20 | 2.— | 9.10 |
| 12.47 | 8.47 | 12 27 | 5.10 | Seghedin. . . . . . | 6 05 | 2.30 | 10 05 | 2.15 |

### Sibiiu — Cisnădie.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 5.30 | 2.15 | pl. Sibiiu . sos. | 7.10 | 9 20 |
| 5.42 | 2.27 | „ Selemberk „ | 6.57 | 9 07 |
| 6.06 | 2.51 | „ Cisnădie pl. | 6.36 | 8.46 |

### Sighişóra — Odorheiu-sĕcuesc.

| trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ | | trenŭ mixtŭ | trenŭ mixtŭ |
|---|---|---|---|---|
| 3 22 | 11.08 | Sighişóra . . . | 9.51 | 5.32 |
| 3.54 | 11.48 | Haşfalĕu . . . | 9.02 | 4.54 |
| 6.20 | 1.59 | Odorheiu-sĕcuesc. | 7.15 | 3.— |

Notă: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemneză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.